

Hullud päevad Tallinnas

Anneli Haapalainen

*Otteita
Tallinnan suomalaisen
koulun rehtorin
päiväkirjoista
vuosilta 1996–2001*

Hullud päevad Tallinnas

Hullud päevad Tallinnas

Anneli Haapalainen

*Otteita
Tallinnan suomalaisen koulun
rehtorin päiväkirjoista
vuosilta 1996–2001*

© 2023 Anneli Haapalainen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-80-0438-7

Kansi ja taitto: Reija Haapalainen

Hüvasti Hullumaja

31.1.2002

Olevistekirkon torni pienenee pienenemistään ja hämärtyy kostuneiden silmiäni edessä. Laiva loittonee ja loittonee. Kohta ei enää näy vana linnan torneja. Minulle niin **armas vana linn** katoaa silmistäni. Odottelen aikani Rollea, joka jäi syystä tai toisesta passiluukulle – ei tainnut päästä läpi, kun ei ole vielä ilmestynyt. No ehkä minun on nyt hyvä tehdä tämä matka yksin ja irrottautua omalla tavallani.

See on nüüd siis läbi. I HAD a TASK. I had a task. Tehtävää en olisi halunnut näin lopettaa. On kun olisin alaikäisen lapseni hylännyt. Olisin halunnut luovuttaa lapseni, jo hieman varttuneen, hellävaraisesti uusiin, mahdollisesti vahvempiin käsiin kuin mitä minulla on. Voimani ovat todella vähenneet. Vaikken sitä itselleni mielelläni myönnäkään, niin keho on alkanut antaa sellaisia merkkejä, että nyt on aika vähitellen luovuttaa. Ei tämä näytä minun ponnisteluillani normalisoituvan. Mikä se tässä koulussa on sitten normaalia!?! Sekö, että opettajat ja oppilaat voivat käyttää voimavaroja siihen, minkä takia tämä koulu on perustettu? Epäilen. Juuri nyt tilanne tuntuu sellaiselta, että kaikki suurin piirtein on Ok. Oppilasmäärä on kasvamassa, samoin valtion avut, taloudellinen tilanne näyttää siis kaiken kaikkiaan hyvältä. Ja se taloushan on koko ajan ollut kivenä kengässä. Opettajatilannekin on ihan hyvä tämän koulun perspektiivistä katsottuna. Ainahan täällä tapahtuu kaikella tasolla muutoksia, mutta mitään dramaattista minun näköni mukaan ei ole ollut ilmassa. Viimevuotiset kauheudetkin alkavat olla takana – niin luulin minä, mutta...

Olenkohan minä käsittänyt tämän koulun perustehtävän täysin väärin? Olen pitänyt tiukasti kiinni ajatuksesta, että tällä koululla on samanlainen perustehtävä kuin muillakin kouluilla Kotosuomessa. Olen yrittänyt ymmärtää sen, että olen ollut monenlaisten psyykensäuojamekanismien kohteena nimenomaan roolini takia. Suhteessa lapsiin ja nuoriin ja jopa opettajiin olen sen hyväksy-

nyt ja mielestäni pystynyt käsittelemään useimmiten positiivisella tavalla, mutta joidenkin vanhempien kaatopaikkana oleminen on alkanut tuntua tukahduttavalta. Kun pari hullua on poistunut kuvioista, on aina noussut tilalle joku muu, ehkä vielä hullumpi. Ja useimmiten kyseessä on minun palkkani tai se etten ole suostunut laulamaan heidän laulujaan vaan olen johtanut koulua niin kuin suomalaista koulua johdetaan.

Kuitenkin nyt tämä matka on tehty. TASK jää nyt elämään omaa elämäänsä niillä resursseilla, mitä sillä itsessään on. Mieleeni tulee Vaalan psykologin Vesan sanat, kun muutin Vaalan ala-asteelta Neittävän yksiopettajaiselle koululle ” nyt sinä sitten alat huolehtia koko kylästä”. Psykologi Vesan mukaan olin Vaalan ala-asteella kuuden vuoden aikana paitsi hoitanut ja opettanut omia oppilaitani, olin myös tavallaan hoitanut myös vanhempia, erityisesti niitä vanhempia, joiden lapsilla oli suurimmat ongelmat. Onhan se selvä, että koko perheen hyvinvointi vaikuttaa lapseen ja hänen oppimiskykynsä. Tiedän kyllä, että myös Tallinnassa tuin voimieni mukaan ja usein vähän ylikin oppilaiden perheitä. Usein asiat kohentuivatkin. Suurin osa vanhemmista antoi minulle ja koululle työrauhan. Luulen, että he luottivat minuun ja ammattitaitooni. Mutta niitä ihmisiä en alkanut alun perinkään myötäilemään, joiden suurimpana päämääränä oli saada mitätöityä opettajien ja rehtorin työtaakka ja painaa heidän palkkansa paljon alle Suomessa olevan normaalin palkkatason.

Rollea ei näkynyt koko matkan aikana. Hän ei siis päässyt läpi. Hän on sellainen seikkailija, jota tietysti aina jostakin epäillään. Kuitenkin hän oli niiden muutamien ihmisten joukossa, jotka olivat minua koulun edessä saattamassa. Hänen lisäksi siellä oli vain Matti ja Tea, uskolliset tukijani ja jos viime vuotta ajatteli niin myös aivan konkreettiset turvani fyysisiäkin hyökkäyksiä vastaan.

Viisi ja puoli vuotta iloa ja surua, työtä ja tuskaa ja voipa sanoa välillä verta ja hikeä on nyt takanapäin. Olisinko nostanut luurin ja soittanut lähes kuusi vuotta sitten Tallinnaan, jos olisin tiennyt, mitä matkallani kohtaan? Onneksi ei voi nähdä tulevaisuuteen. Jos näkisi, voisi jäädä paljosta paitsi.

Juhuslikult hullumaja poole

Kevät 1996

Istuin illalla Neittävän koulun yläkerrassa kansliassa kouluhommia tekemässä ja pienen paussin aikana aloin selailla parin viikon takaista Opettajaa. Virkoja tutkiessani silmiini osui Tallinnan suomalaisen koulun ilmoitus, jossa etsittiin paria opettajaa. Ilmoituksessa puhuttiin johtaja- ja erityisopetuskokemuksesta. Jossain mielessä virka näytti minun näköiseltäni. Ja niinpä tartuin spontaanisti puhelimeen ja otin puhelun Tallinnaan. Hakuajan umpeutumiseen oli enää pari päivää aikaa. Puheluun vastasi Elmeri, joka sanoi olevansa tukiyhdistyksen hallituksen jäsen. Sain sellaisen vaikutelman, että hän oli hyvin kiireinen mies, luulisin liikemies. Keskustelimme tovin ja hän sai minut tekemään päätöksen ja niin paperit lähtivät seuraavana päivänä Espooseen hänen Suomen kotiinsa.

Muutaman päivän päästä minut kutsuttiin haastatteluun Helsinkiin Grand Marina -hotelliin. Mietiskelin, onko mitään mieltä lähteä niin kauaksi, kun en edes ollut varma, haluaisinko opettajaksi Tallinnaan. En ollut käynyt siellä koskaan ja se mitä olin siitä kuullut, ei ollut välttämättä kauhean houkuttelevaa. Asia ratkesi, kun ystäväni PA sanoi lähtevänsä katsomaan formulakisoja Helsinkiin samana viikon loppuna ja pääsisin siivellä Hesaan.

Seuraavalla viikolla olimme Neittävän koulun kanssa menossa luokkaretkelle Ähtäriin. Oulun asemalla junaa vaihtaessamme kollegani Ari meni hakemaan junalukemista asemahallista. Takaisin tullessaan hänellä oli tosi mairea ilme ja hän heilutteli provosoivasti ostamaansa lehteä – oliko se nyt sitten Iltasanomat vai Iltalehti. ”Kyllä sinä olet varsinaiseen paikkaan paperisi heittänyt”. Lehdessä oli juttu siitä kuinka opettajat ovat lähtemässä Tallinnan suomalaisesta koulusta. Oli ollut riitaa ylläpitäjän kanssa. Niinpä. Funtsasin aikani, kannattaisiko ylipäänsä lähteä haastatteluun. En minä halunnut mihinkään riitapesään mennä, mutta ilmainen kyyti Hesaan ratkaisi asian. Siis menoksi. Tuskin minua sinne valittaisiin, mutta olisinpahan yhtä haastattelua rikkaampi.

Haastattelu oli tosiaankin mielenkiintoinen. Grand Marinan kabinetissa suuren pöydän ääressä istui sekalainen seurakunta. Puhetta johti Tallinnan Suomalaisen Koulun tukiyhdistyksen puheenjohtaja, eläkkeellä oleva rehtori. Hän oli kuin suoraan repäisty jostakin vanhasta englantilaisesta aatelisseurapiiristä; hoikka, hillitty, suoraselkäinen, hyvin puettu ja kammattu leidi. Muista osallistujista jäi mieleen nauravainen nuori nainen, joka osoittautui parin koululaisen äidiksi. Sitten siellä oli pari eläkkeellä olevaa naispuolista opettajaa ja pari pönäkkää herrasmiestä, joista toinen osoittautui Elmeriksi, jonka kanssa olin ollut puhelin yhteydessä.

Puheenjohtaja johti haastattelua hillityn hallitusti. Pienellä sormen liikkeellä hän jakoi puheenvuoroja. Haastattelun kuluessa paljastuivat pitkälti ne ongelmat, joita koulussa koettiin edellisenä vuonna olleen: koulukiusaamista, luki- ja puheongelmia, oppilaiden alkoholin käyttöä, passiivisuutta tuntiopettajien hankkimisessa, puuttumattomia vanhempia, liika-puuttuvia vanhempia, kurin puutetta jne.

Jossakin välissä joku kysyi, kuinka selviäisin siitä, jos murosikäiset pojat alkaisivat haistatella minulle. Hetken mietittyäni lyödä läpsäytin nyrkkini pöytään niin, että lasit pomppivat ja sanoin ”turpa kiinni” katsoen tiukasti vieressäni istuvaa punakkaa miestä ”näin tarvittaessa, jos ei muu mene perille”. Hetkeksi koko arvoisa väki hiljeni, mutta sitten tyylikäs puheenjohtajaleidi sanoi ”meihin se ainakin tehosi”. Ja sitten me naurettiin kohteliaan hillitysti.

Kaiken kaikkiaan tunnelma oli ihan kiva ja rento – tai ainakin minä olin rento. Itse asiassa tilaisuus oli mielestäni hauska ja oikeastaan nautin jokaisesta hetkestä. Mutta sen verran realististi tietysti olin, että ajattelin, etten varmaankaan näkisi tätä porukkaa enää jatkossa, mutta juuri siitä syystä tästä tilanteesta pitäisi ottaa kaikki irti – eihän tämä ihan jokapäiväistä ollut pienen kainuulaisen kyläkoulun koulunjohtajalle.

Seuraavana torstaina soitin Elmerille Tallinnaan ja hän sanoi, että minulle näytetään vihreää valoa. Hän soitti minulle iltapäivälä ja ilmoitti, että minut oli valittu yläluokan opettajaksi ja koulun-

johtajaksi. Sovittiin, että tulen Heinolaan koulutukseen. Hän faksasi ohjelman kouluvirastoon. Huh, näinkö se menikin. En ollut itse asiassa valmistautunut ollenkaan moiseen muutokseen. Mutta virkavapauden saamisessa ei ollut ongelmia. Ja muutenkin asiat tuntuivat lokahtavan kohdalleen.

Kesä 1996

26.–28.6. pidettiin Heinolassa Ulkomaan koulujen koulutuspäivät. Menin Heinolaan jo tiistaina ja olin ystäväni luona yötä. Hän asui aivan koulutuskeskuksen vieressä. Keskiviikkoamuna siirryin siten koulutuskeskuksen puolelle. Ilmoittautumassa oli juuri koko Tallinnan muu porukka eli tuleva kollegani Viivi ja kaksi hallituksen jäsentä Eva ja Elmeri, jotka olivat myös oppilaiden vanhempia.

Viivi oli pitkä, hoikka, nauravasilmäinen, tyttömainen nuori nainen, joka puhui paljon ja otti tilaa itselleen railakkaasti. Hän sanoi olevansa erityisopettaja, joka oli kerran opettanut ykkösluokkaa. Lukemaan opettaminen ei tuntunut olevan kovinkaan vahvasti hallinnassa, voin olla väärässäkin ja sitä todella toivon. Kyllähän sillä innostuksella paljon paikkaa, jos se suuntautuu nimenomaan työhön.

Toivoin, että yhteistyö pelaisi eikä hän linnoittautuisi omaan luokkaansa. Toivoin myös, että hän ymmärtäisi, että minä olen koulunjohtaja, joka vastaan tietyllä tavalla koko koulun toiminnasta.

Minun osaltani asuntoproblema tuntui menevän putkeen. Heino-
lan ystäväni järjesti minulle yhteyden virolaiseen työkaveriinsa, joka oli lääkärinä mielenterveystoimistossa. Hänellä oli asunto Tallinnan vanhassa kaupungissa. Hän aikoi sanoa irti entisen asukkaan, koska tämä ei ollut maksanut vuokraa ja oli sotkenut ja rikkonut huoneistoa. Asunnon sijainti ainakin oli mahtava. Vaikka enhän minä ollut koskaan Tallinnassa käynyt, mutta kartasta ja esitteistä olin saanut sellaisen käsityksen, että voisin viihtyä juuri vanhassa kaupungissa. Asunnossa oli noin 50 neliö ja talo yli 100 vuotta vanha. Edellinen saneeraus oli kuulemma tehty neuvosto-aikana. Vuokra oli 2000 markkaa. Vuokrataso oli hieman korkea, mutta ajattelin, että jos asunto olisi muuten sopiva, maksaisin mielelläni sen. Tarkoituksemme oli tavata naisen kanssa Tallinnassa silloin, kun menemme kollegani kanssa siellä käymään.

Keskiviikkona pidimme tallinnalaisten kanssa palaverin asuntolassa. Se venyi yli puolen yön. Vaihdoimme yhteystietoja ja sovimme tapaamisesta. Koulujutuista vanhemmat eivät tienneet

paljonkaan. Pääasiassa ruokailimme ja joimme kahvit samassa pöydässä, joten jotain juttuja selvisi silloinkin.

Tampereella 7.8.1996

Huomenna olisi tarkoitus mennä Tallinnaan. Viivin piti tulla jo eilen Englannista Suomeen, vaan eipä ole työstä kuulunut mitään. Soitin hänelle. Onneksi vastasi. Kello oli puoli kymmenen aamulla. Lento oli ollut myöhässä ja niin edelleen. Sanoin, että olin varannut liput yhdeksältä lähtevälle Siljalle. Se olisi Tallinnassa kello 12.30. Sovittiin vielä yhteyden otosta myöhemmin illalla tai iltapäivällä.

Lähdin yliopistolle ilmoittautumaan. Kävin myös kirjastossa ja laitoksella jättämässä gradun tekeleen.

Palasin kämpille n. kello 17.00. Puhelin soi. Viivi selitti minulle, että laiva olisi liian myöhään Tallinnassa. Hän oli ollut yhteydessä johonkuhun, jolta hän oli tiedon saanut. Hän sanoi, että menemme katamaraanilla tai Viking Linella. Ja muistutti minua, ettei kyseessä ollut huvi- vaan työmatka. Minä en kyllä ymmärtänyt, miten se laivan vaihtaminen siihen olisi vaikuttanut. Enhän ollut koskaan aikaisemmin mennyt minkäänlaisella laivalla Tallinnaan. Okei, minä peruutin Siljan ja aloin miettiä, miten pääsisin Helsinkiin seitsemäksi. Junalla en ehtisi. Soitin Helsingin Domukseen. Kaikki retkeilymajat ja kesähotellit olivat täynnä, koska kaupungissa oli Tina Turnerin konsertti. Soitin linja-auto-asemalle. Onneksi yksi auto lähtisi jo 3.20 ja se olisi Helsingissä kuuden jälkeen. Huh, onneksi järjestyi.

8.8.1996

Herätys oli 2.30, joten sain nukuttua muutaman tunnin. Menin taksilla linja-auto-asemalle. Kuuden jälkeen olin Helsingissä. Minulla olisi ollut aikaa kävellä satamaan, mutta maalaisena en tiennyt, missä makasiiniterminaali sijaitsi, joten etsin käsiini tak-

sin. Yhdellä vanhalla miehellä oli sama ajatus ja niinpä menimme samalla taksilla satamaan. En osannut tehdä siellä muuta kuin odotella ja tutkiskella terminaalia ja siellä olevia ihmisiä, jotka jo jonottivat laivalippuja. Hieman yli seitsemän Viivi tuli. Ostettiin liput (160mk), mentiin tullin läpi ja sitten laivaan. Viiviltä ei puhe loppunut. Hän puhui, puhui ja puhui koko matkan. Toki hänellä oli ollutkin mielenkiintoinen kesä, mutta minua nyt lähinnä olisivat kiinnostaneet tulevat asiat.

Linda Linen katamaraani oli pieni, mutta onneksi meri oli tyyni eikä näin ollen keinuttanut liikaa. Laiva oli nopea ja pian olimmekin Linnahallin satamassa. Tämä oli minun ensimmäinen reissuni Viroon. Kaikenlaista oli tullut kuulluksi etenkin Tallinnasta. Menimme jonossa terminaaliin. Terminaali oli pimeä ja hieman ahdistavan ja ankean tuntuinen. Onneksi Viivi oli tottunut matkaaja ja Viron kävijä, joten ei muuta kun seurasin häntä ja hiljaa mielessäni tutkiskelin tätä maailmaa, jossa tulisin ainakin seuraavan vuoden asumaan ja työskentelemään.

Piti täyttää viisumianomus. Jonossa oli aika paljon muitakin ihmisiä, joten aikaa kului. Vihdoinkin pääsimme takaisin aurin gon valoon ja siellä oli Eva perheensä kanssa meitä vastassa. Itse asiassa Elmerin piti tulla meitä vastaan, mutta hän ei ollut joutanut, koska oli eilen juuri tullut Suomesta. Firmassa oli kuulemma muuttohommat meneillään. Niinpä Evan mies Timo otti töistä vapaata, jotta perhe pääsi meitä vastaan. Onneksi joku sentään tuli.

Evan mukaan hallitus oli jakanut töitä keskenään. Elmerin piti tulla meitä vastaan ja avustaa kollegan asunnon hankkimisessa, hallituksen taloudenhoitajan oli puhe järjestää meille huone Viru-hotellista ja Eva olisi meillä oppaana. Vastanottaja ainakin oli vaihtunut ja Viivin asuntoasia taisi olla vasta ajatuksen asteella. Oliko hotellihuone Virussa varattuna meille? Luultavasti, olihan taloudenhoitaja duunissa Viru-hotellissa.

Maihin päästiin kuitenkin. Tosin matka oli 60 markkaa oletettua kalliimpi ja viisumi 160 mk. Evan mies Timo, vei meidät Viruun. Kun katselin auton ikkunasta ohi kiitävää liikennettä, vähän kyl-

mäsi. Näytti siltä kuin kaikkia ajaisivat omien liikennesääntöjensä mukaan ja siellä täällä jalankulkijat kiiruhtivat tien yli henkensä kaupalla. Hotellissa kuulumme, että pääsisimme huoneeseemme vasta kahdentoista jälkeen. Veimme tavarat säilytykseen ja lähdimme tutustumaan vanhaan kaupunkiin. Kävellessämme vanhan kaupungin portista sisään, minulle tuli sellainen tunne, että tällä, juuri täällä vanhassa kaupungissa minä kyllä varmaan viihtyisin. Katselin ihmeissäni pääasiassa vanhoja naisia, jotka juuri ennen vana linnan porttia pitkissä riveissä olevissa pöydissä möivät lähinnä kukkia ja villavaatteita.

Ensin ostettiin kahvilasta kahvit, teet ja minä halusin **viinerpirukkaan**, koska olin perso makealle. Kysyin Evalta, olivatko ne hyviä. Hän nauroi ja sanoi, että lapset ainakin tykkäsivät. Olin hieman pettynyt huomattessani, että kyseessä ei ollutkaan viineri, vaan piirakka, jonka sisällä oli pieni nakki.

Sitten menimme tulevan vuokraemäntäni luo. Asunnon osoite oli Mүүrivähe 23. Mүүrivähe on nimensä mukaisesti muurin viressä kulkeva pitkä, kapea katu. Talo oli vihreä ja kolmikerroksinen. Ulko-ovi oli auki. Ulko-ovesta sisälle mentyämme eteemme avautui pieni eteinen, jossa oli kolme ovea. Yksi johti kellarikerrokseen, jossa oli ravintola, kurkistuksen perusteella suhteellisen siistin näköinen. Vasemmalla ovi johti jonkinlaiseen kauppaan ja oikealla oleva ovi oli asuntoihin johtava ovi. Ovesta oli kolme postilaatikkoa. Vuokraemäntä oli jättänyt tämän oven auki, jotta pääsisimme sisälle. Muuten se pidettäisiin lukittuna.

Avasimme oven ja aloimme kiivetä portaita ylös. Tunnelma oli aika erikoinen. Tuntui siltä, ettei käytävässä oltu tehty minkäänlaista remonttia noin sataan vuoteen. Nousimme vanhoja, kivisiä kierreportaita ylös ja katselimme hieman hämmentyneinä ympärillemme. Käytävässä oli hämärää. Kaikki oli rappeutunutta ja likaista. Maalit olivat tippuneet vihertäviltä seiniltä. Toisen kerroksen tasanteelle, ikkunan eteen oli kerätty lähes kattoon asti läjä laatikoita, vanha kelkka, kaikenlaisia härveleitä ja rojua. Yksi suljettu ovi johti ilmeisesti asuttuun asuntoon ja sitä vastapäätä olevan oven takana oli kaikesta päätellen remontti. Seinillä roikkui

epämääräisen näköisiä johtoja, joista jotkut menivät porattujen reikien kautta asuntoihin, osa roikkui katkenneina tai katkaistuinä seinää vasten. Katselin vähän kauhuissani johtojen päitä. Suomessa tuollaista näkyä ei yksinkertaisesti voisi olla vuokratalossa. Minun piti kuitenkin muistuttaa itseäni siitä, että maassa maan tavalla tai maasta pois. Jos siis meinaan asua ja elää tässä maassa, saan unohtaa suomalaisen tarkkuuden ja siisteyden tai ainakin hyväksyä sen, mitä täällä kulloinkin eteen tulee, koska minä en luultavasti voi paljonkaan muuttaa näitä olosuhteita.

Sitten tultiin kolmanteen kerrokseen. Asunto oli numero neljä. Sitä vastapäätä oli yksi ovi, joka johti asuttuun asuntoon. Kolmannen kerroksen tasanteella ei ollut samanlaista romuröykkiötä kuin kakkoskerroksessa, mutta johtorykelmä oli kyllä täälläkin huomiota herättävä ja pölyä ja irtolikaa oli lattialla runsaasti.

Portaat johtivat edelleen ylöspäin, ilmeisesti vinttikerrokseen, jossa ei ilmeisesti juuri kukaan liikkunut, koska portaita peitti paksu pölykerros, jossa ei näkynyt juuri minkäänlaisia jälkiä.

Vuokraemäntäni oli isokokoinen, tummatukkainen keski-ikäinen nainen. Hän puhui kuin papupata ja lähes koko ajan teksti oli enemmän tai vähemmän negatiivista. Kaikkiin vaikeuksiin oli syy jossain muualla. "Tämä roikkuu tässä näin, kun se edellinen vuokralainen katkaisi sen", jne. Hän esitteli meille asuntoa ja sanoi, että jos minä otan asunnon, hän tyhjentää sitten omia tavaroitaan kaapeista, jotta saan omiani tilalle.

Asunnossa oli 2 huonetta, pieni keittiö ja kylpyhuone. Käytävästä tulimme suoraan olohuoneeseen. Välittömästi silmiini osui keltaisesta tiilestä tehty, siistin näköinen takka. Ensimmäinen kysymykseni olikin "toimiiko tuo?" Vuokraemäntäni vakuutti sen toimivan ja alkoi vuolaasti kehua takkaa, ilmeisesti koska näki, että sillä oli suuri merkitys minulle. Valtavan kokoinen, räikeillä väreillä maalattu abstrakti taideteos oli ripustettu viereiselle seinälle sohvan taakse. Vastakkainen seinä oli kokonaan peiliä. Parin nojatuolin ja sohvapöydän lisäksi huoneen nurkassa oli omituisia, isoja, jonkinlaisesta hiekkamassasta tehtyjä eläin- ja ihmisveistoksia, siis ilmeisesti minun tulevia kämppeksiäni. Tämän huo-

neen kaksi ikkunaa olivat kadulle päin ja kapean kadun yli näkyi suoraan naapurin asuntoon.

Toisessa huoneessa oli ruskea, hyvän näköinen, kiiltävä pöytä. Ruskea kaapisto peitti yhden seinän. Vuokraemäntäni aukaisi yhden henkarikaapin oven ja sanoi, että hän oli sen jo tyhjentänyt minua varten. Lattialla oli reilun metrin levyinen patja. Tässäkin huoneessa yksi seinä oli lähes peilien peittämä. Vuokraemäntäni esitteli ylpeänä tämän huoneen ikkunanäkymää. Kun hieman vinoisti kurkisti nenä lähes ikkunassa kiinni, näkyi yksi torni, joka oli kuuluisa. Minä kylläkin kiinnitin enemmän huomiota mielenkiintoisen näköiseen sekaiseen sisäpihaan ja vastapäätä oleviin todella vanhan näköisiin rappeutuneisiin rakennuksiin.

Keittokomerossa oli pienoinen tiskipöytä, muutama kaappi ja kaasuliesi, joka minua hieman hirvitti. Kaikkien huoneiden lattiat olivat parkettia, ei tosin aivan sitä, mitä me Suomessa parketilla tarkoitamme, vaan paljon jyrkevämpää tekoa ja hiukan pienosia aukkoja siellä ja täällä, mutta kuitenkin minusta hyvät lattiat.

Kylpyhuone oli aika iso. Siellä oli amme, WC-nurkkaus ja epämääräisen näköinen kaasulämmitin, josta meni kuumavesi pattereihin. Nurkissa oli kaikenlaista rojua. Kylpyhuoneen seinät ja lattiat oli kaakeloitu muutamia ”unohtuneita” kohtia lukuun ottamatta.

Asunto hämmästytti ja hämmensi minua jossakin määrin, mutta kuitenkin tunnelma oli sellainen, etten kauankaan miettinyt, vaan päätin ottaa sen.

Sitten alkoi kollegan asunnon etsintä. Eva oli ostanut paikallisen lehden, jota aloimme yhdessä tutkiskella. Ennen lähtöämme vuokraemäntäni luota kyselimme häneltä, mitkä kaupungin osat olisivat hyviä. Hän osasi antaa ilmeisen hyviä vinkkejä. Meillä ei ollut käytettävissä autoa, jolla olisimme voineet käydä asuntoja katsomassa. Niinpä menimme Evan luo miettimään, miten jatkossa toimisimme. Syötyämme Eva soitteli muutamiin numeroihin ja Viivi, Eva ja Heidi, Evan tytär lähtivät katsomaan erästä asuntoa. Minä jäin Evan seitsemänvuotiaan pojan Henrin kanssa leppämään ja katselemaan TV:tä ja syömään keksejä Evan ja Timon

sänkyyn. Ei aikaakaan kun nukahdin. Kun heräsin, tytöt saapuivat ja ilmoittivat, että Viivi oli saanut asunnon. Hyvä niin.

Sitten lähdimme Sikupillin koululle kokoukseen. Timo vei. Koulu oli varsinainen ilmestys: harmaa, iso, rähjäisen näköinen kolmi-kerroksinen kolossi, pihassa osin rikkinäistä asfaltointia, seinille piirrelty rivouksia. Ei kovin lohdullisen näköistä. Mitähän se pitää sisällään? Koulun matalammassa sivuosassa asui vanha pariskunta, jolla oli avaimet Sikupilli keskkoolin tiloihin, mutta yllätys, yllätys suomalaisen koulun avainta ei löytynyt sitten millään. Elmeri etsi, kokeili ja etsi. Ei löytynyt. Luokat ja varusteet jäivät sitten näkemättä. Koulu pitäisi sitten aloittaa niin, ettei ollut mitään tietoa, millä mallilla luokan varustetaso oli. Kun katseli ympärilleen, ei toivonut kovinkaan paljon, mutta kyseessä oli sentään suomalainen koulu. Tiedetyt asiat pitäisi olla kunnossa – asianmukaiset oppikirjat, kalusteet jne., joten ei liene syytä huoleen. Kyllä ne varmasti kerkeäisi katsastaa päivää, paria ennen koulun alkua.

Talonmiesmummo avasi meille oven opettajanhuoneeseen ja näin kokous saattoi alkaa. Tosin ei se todellakaan alkanut meille Viivin kanssa kun vasta reilun tunnin kuluttua. Johtokunta alkoi istua ja ilmeisesti valmistella kokousta. No. Me sitten hortoiltiin koulun käytävillä, istuttiin pihalla paaden päällä auringossa ja jututettiin vanhaa talonmiesmummelia. Vessaankaan ei voinut mennä, koska ne olivat suljettuja, vaikka tarvetta kyllä olisi ollut. Löysimme aukinaisen luokan, jossa oli kukkia ja pulpetteja. Panimme muutamia tuoleja peräkkäin ja panimme maata. Viivi nukahti alta aika yksikön. Tyttö oli aivan poikki. Ei ihme.

Elmeri tuli viimein herättelemään meitä kokoukseen. Suurin osa asialistan asioista oli jo käsitelty. Vuorossa oli johtajan valinta.

- Oletteko opettajat miettineet asiaa? kysyi puheenjohtaja.
- Kuinka vain. Olen varautunut johtajuuteen, sanoin.
- Ei ole kokemusta, mutta kivaahan se olisi. Tulisi sitten sitä kokemustakin, sanoi Viivi.
- Porukka vähän hiljeni. Joku viimein aukaisi suunsa ja sanoi.
- Tämä on vähän liian vaikea paikka alkaa harjoitella johtajuutta, sanoi joku hallituksen jäsenistä.

Viisi ja puoli vuotta iloa ja surua, työtä ja tuskaa ja voipa sanoa välillä verta ja hikeä on nyt takanapäin. Olisinko nostanut luurin ja soittanut lähes kuusi vuotta sitten Tallinnaan, jos olisin tiennyt, mitä matkallani kohtaan? Onneksi ei voi nähdä tulevaisuuteen. Jos näkisi, voisi jäädä paljosta paitsi.

